

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/1672**z dnia 23 października 2018 r.****w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Unii lub wywożonych z Unii oraz uchyłające rozporządzenie (WE) nr 1889/2005**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 33 i 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Jednym z priorytetów Unii jest wspieranie harmonijnego, zrównoważonego i powszechnego rozwoju rynku wewnętrznego jako obszaru zapewniającego swobodny i bezpieczny przepływ towarów, osób, usług i kapitału.
- (2) Ponowne wprowadzenie do gospodarki nielegalnych wpływów i przekierowanie środków na finansowanie nielegalnej działalności prowadzi do zakłóceń i pogorszenia warunków uczciwej konkurencji dla obywateli i przedsiębiorstw przestrzegających prawa, a zatem stanowi zagrożenie dla funkcjonowania rynku wewnętrznego. Ponadto działalność ta sprzyja działaniom przestępczym i terrorystycznym, które zagrażają bezpieczeństwu obywateli Unii. W związku z tym Unia podjęła działania mające na celu własną ochronę.
- (3) Jednym z głównych fundamentów działania podjętego przez Unię była dyrektywa Rady 91/308/EWG ⁽³⁾, w której określono szereg środków i obowiązków dla instytucji finansowych, osób prawnych oraz niektórych grup zawodowych w odniesieniu, między innymi, do przepisów dotyczących przejrzystości i prowadzenia ewidencji, a także zasady „znaj swojego klienta”, oraz w której określono obowiązek zgłaszania podejrzanych transakcji krajowym jednostkom analityki finansowej, które ustanowiono jako ośrodki mające oceniać takie transakcje, współpracować ze swoimi odpowiednikami w innych krajach oraz, w razie konieczności, kontaktować się z organami sądowymi. Od tego czasu dyrektywa 91/308/EWG została zmieniona i zastąpiona przez kolejne środki. Przepisy w zakresie zapobiegania praniu pieniędzy są obecnie określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 ⁽⁴⁾.
- (4) Z uwagi na ryzyko, że stosowanie dyrektywy 91/308/EWG prowadziłyby do zwiększonych przepływów środków pieniężnych w nielegalnych celach, które mogłyby stanowić zagrożenie dla systemu finansowego i rynku wewnętrznego, dyrektywa ta została uzupełniona rozporządzeniem (WE) nr 1889/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵⁾. Rozporządzenie to ma na celu zapobieganie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz wykrywanie ich przez ustanowienie systemu kontroli mającego zastosowanie do osób fizycznych, które wjeżdżają do Unii lub ją opuszczają, przewożąc środki pieniężne lub zbywalne papiery na okaziciela w kwocie co najmniej 10 000 EUR lub w równowartości tej kwoty w innych walutach. Termin „wwożone do Unii lub wywożone z Unii” należy zdefiniować poprzez odniesienie do terytorium Unii, które zdefiniowano w art. 355 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w celu zapewnienia, aby niniejsze rozporządzenie miało jak najszerszy zakres stosowania oraz aby żaden obszar nie był zwolniony z obowiązku stosowania go i nie miał możliwości obchodzenia obowiązujących środków kontroli.
- (5) Rozporządzeniem (WE) nr 1889/2005 wdrożono we Wspólnocie międzynarodowe standardy w zakresie zwalczania prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu opracowane przez Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF).

⁽¹⁾ Dz.U. C 246 z 28.7.2018, s. 22.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2018 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 9 października 2018 r.

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 91/308/EWG z dnia 10 czerwca 1991 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy (Dz.U. L 166 z 28.6.1991, s. 77).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchyłająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1889/2005 z dnia 26 października 2005 r. w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Wspólnoty lub wywożonych ze Wspólnoty (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 9)

- (6) FATF, ustanowiona podczas szczytu grupy G-7 w Paryżu w 1989 r., jest organem międzyrządowym określającym standardy i propagującym skuteczne wdrażanie środków ustawowych, regulacyjnych i operacyjnych mających na celu zwalczanie prania pieniędzy, finansowania terroryzmu i innych powiązanych zagrożeń dla integralności międzynarodowego systemu finansowego. Szereg państw członkowskich należy do FATF lub jest reprezentowanych na forum FATF przez organy regionalne. Unia jest reprezentowana w FATF przez Komisję i zobowiązała się do skutecznego wprowadzenia w życie zaleceń FATF. Zalecenie FATF nr 32 w sprawie przewoźników środków pieniężnych stanowi, że należy ustanowić środki w odniesieniu do odpowiednich kontroli transgranicznego przepływu środków pieniężnych.
- (7) W dyrektywie (UE) 2015/849 określono i opisano szereg rodzajów działalności przestępczej, z której wpływy mogłyby stać się przedmiotem prania pieniędzy lub mogłyby być wykorzystywane do finansowania terroryzmu. Wpływy z takiej działalności przestępczej są często przewożone przez zewnętrzne granice Unii do celów prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Niniejsze rozporządzenie powinno to uwzględnić i określać system zasad, które – oprócz przyczyniania się do zapobiegania praniu pieniędzy, w szczególności przestępstwom źródłowym, takim jak przestępstwa podatkowe określone w przepisach krajowych, oraz finansowaniu terroryzmu – mają ułatwić zapobieganie, wykrywanie i ściganie działalności przestępczej zdefiniowanej w dyrektywie (UE) 2015/849.
- (8) W zakresie wiedzy na temat mechanizmów stosowanych do przekazywania bezprawnie uzyskanych wartości za granicę poczynione zostały postępy. W konsekwencji zalecenia FATF zostały zaktualizowane, dyrektywą (UE) 2015/849 wprowadzono zmiany do unijnych ram prawnych oraz opracowano nowe najlepsze praktyki. W świetle tych zmian oraz na podstawie oceny obowiązującego prawodawstwa Unii rozporządzenie (WE) nr 1889/2005 powinno zostać zmienione. Jednakże z uwagi na duży zakres koniecznych zmian rozporządzenie (WE) nr 1889/2005 należy uchylić i zastąpić nowym rozporządzeniem.
- (9) Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na możliwości zapewnienia przez państwa członkowskie, w ramach ich prawa krajowego, dodatkowych krajowych systemów kontroli przepływów środków pieniężnych w Unii, pod warunkiem że kontrole te są zgodne z podstawowymi wolnościami Unii, w szczególności z art. 63 i 65 TFUE.
- (10) Zbiór przepisów na poziomie Unii, które umożliwiłyby porównywalne kontrole środków pieniężnych w Unii, w znacznej mierze usprawniłby działania mające na celu zapobieganie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
- (11) Niniejsze rozporządzenie nie dotyczy środków podejmowanych przez Unię lub państwa członkowskie na podstawie art. 66 TFUE w celu ograniczenia przepływu kapitału, który powoduje lub może spowodować poważne trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej, lub na podstawie art. 143 i 144 TFUE wskutek nagłego kryzysu w bilansie płatniczym.
- (12) Ze względu na obecność organów celnych na zewnętrznych granicach Unii, ich doświadczenie w przeprowadzaniu kontroli pasażerów i towarów przekraczających granice zewnętrzne oraz ich doświadczenie w stosowaniu rozporządzenia (WE) nr 1889/2005 organy te powinny nadal działać jako właściwe organy do celów niniejszego rozporządzenia. Jednocześnie państwa członkowskie nadal powinny mieć możliwość wyznaczenia także innych organów krajowych, które będą działały na granicach zewnętrznych jako właściwe organy. Państwa członkowskie powinny w dalszym ciągu zapewniać odpowiednie szkolenia dla personelu organów celnych oraz innych organów krajowych do celów przeprowadzania tych kontroli, w tym dotyczących gotówkowego prania pieniędzy.
- (13) Jednym z najważniejszych pojęć używanych w niniejszym rozporządzeniu jest termin „środki pieniężne”, którego definicja powinna obejmować cztery kategorie: gotówkę, zbywalne papiery na okaziciela, towary używane jako wysoce płynne środki przechowywania wartości oraz określone typy kart przedpłaconych. Z uwagi na ich cechy jest prawdopodobne, że niektóre zbywalne papiery na okaziciela, towary używane jako wysoce płynne środki przechowywania wartości oraz karty przedpłacone, które nie są powiązane z rachunkiem bankowym i które mogą zawierać kwoty pieniężne trudne do wykrycia, będą wykorzystywane zamiast gotówki jako anonimowe nośniki transferowania wartości przez zewnętrzne granice w sposób, który nie jest możliwy do wykrycia przy zastosowaniu klasycznego systemu nadzoru przez organy publiczne. W niniejszym rozporządzeniu należy zatem określić istotne elementy definicji środków pieniężnych, jednocześnie umożliwiając Komisji zmianę innych niż istotne elementów niniejszego rozporządzenia w odpowiedzi na próby podejmowane przez przestępców i ich wspólników, aby obejść środek, który kontroluje tylko jeden rodzaj wysoce płynnego środka przechowywania wartości w drodze przenoszenia przez zewnętrzne granice innego rodzaju środka przechowywania wartości. Jeżeli wykryte zostaną dowody takiego działania na znaczną skalę, konieczne jest niezwłoczne podjęcie środków w celu zaradzenia tej sytuacji. Chociaż waluty wirtualne wiążą się z dużym ryzykiem – na co Komisja zwróciła uwagę w swoim sprawozdaniu z dnia 26 czerwca 2017 r. w sprawie oceny ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, które ma wpływ na rynek wewnętrzny i dotyczy działalności transgranicznej – organy celne nie mają kompetencji do ich kontrolowania.

- (14) Zbywalne papiery na okaziciela umożliwiają ich fizycznemu posiadaczowi zażądanie zapłaty kwoty finansowej bez poddawania się rejestracji lub wymienienia z nazwiska lub nazwy. Mogą być łatwo wykorzystane do przekazywania znacznych wartości i wykazują się znacznym podobieństwem do waluty pod względem płynności, anonimowości oraz ryzyka nadużyć.
- (15) Towary wykorzystywane jako wysoce płynne środki przechowywania wartości prezentują wysoki stosunek wartości do ilości, dla których istnieje łatwo dostępny rynek handlu międzynarodowego, umożliwiający przeliczenie tych towarów na waluty przy jedynie niewielkich kosztach transakcji. Towary takie są zazwyczaj przedstawiane w jednolitych sposób, umożliwiając szybkie sprawdzenie ich wartości.
- (16) Karty przedpłacone są to karty niespersonalizowane, przechowujące wartość pieniężną lub środki bądź zapewniające dostęp do wartości pieniężnych lub środków, które mogą być wykorzystane do celów transakcji płatniczych, nabycia towarów czy usług lub do wypłaty gotówki. Nie są one powiązane z rachunkiem bankowym. Karty przedpłacone obejmują anonimowe karty przedpłacone, o których mowa w dyrektywie (UE) 2015/849. Mają one szerokie zastosowanie do różnorodnych celów zgodnych z prawem, a niektóre z tych instrumentów służą również interesom społecznym. Takie karty przedpłacone są łatwe do przenoszenia i mogą być wykorzystywane do przekazania znacznej wartości przez zewnętrzne granice. Konieczne jest zatem włączenie kart przedpłaconych do definicji środków pieniężnych, w szczególności jeżeli można je kupić bez poddawania klienta analizie *due diligence*. Umożliwi to rozszerzenie kontroli na pewne rodzaje kart przedpłaconych, z uwzględnieniem dostępnej technologii, jeżeli będzie to uzasadnione, pod warunkiem że takie kontrole rozszerzone są z należyтым uwzględnieniem proporcjonalności i praktycznej możliwości egzekwowania.
- (17) W celu zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu obowiązek złożenia deklaracji środków pieniężnych należy nałożyć na osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium Unii lub je opuszczające. Aby nienależnie nie ograniczać swobodnego przepływu ani nadmiernie nie obciążać obywateli i instytucji formalnościami administracyjnymi, obowiązek ten powinien podlegać progowi 10 000 EUR. Powinien mieć on zastosowanie do osób przewożących środki pieniężne przewożących takie kwoty przy sobie, w swoim bagażu lub środku transportu, w którym przekraczają granice zewnętrzne. Od takich osób należy zażądać udostępnienia środków pieniężnych właściwym organom do celów kontroli, oraz, jeśli to konieczne, przedstawienia ich tym organom. Definicję „osoby przewożącej środki pieniężne” należy rozumieć jako wykluczającą te osoby przewożące środki pieniężne, które zawodowo przewożą towary lub osoby.
- (18) W odniesieniu do przepływu środków pieniężnych w transporcie, na przykład środków pieniężnych wwożonych do Unii lub wywożonych z Unii w przesyłkach pocztowych, przesyłkach kurierskich, przesyłkach cargo lub ładunkach kontenerowych, właściwe organy powinny mieć prawo wymagać od nadawcy, odbiorcy lub ich przedstawiciela systematycznego składania deklaracji dotyczących ujawnienia środków pieniężnych bądź składania takich deklaracji w poszczególnych przypadkach, zgodnie z procedurami krajowymi. Takie ujawnienie powinno obejmować szereg elementów, które nie są objęte zwykłą dokumentacją przedkładaną organom celnym, na przykład dokumentami przewozowymi i zgłoszeniami celnymi. Elementami takimi są: pochodzenie, miejsce przeznaczenia, pochodzenie gospodarcze i zamierzone przeznaczenie środków pieniężnych. Obowiązek ujawnienia środków pieniężnych w transporcie powinien podlegać takiemu samemu progowi jak środki pieniężne przewożone przez osoby przewożące środki pieniężne.
- (19) Szereg ustandaryzowanych danych dotyczących przepływu środków pieniężnych, takich jak dane osobowe składającego deklarację, właściciela lub odbiorcy, pochodzenie gospodarcze oraz zamierzone przeznaczenie środków pieniężnych, powinien podlegać rejestracji, aby cele niniejszego rozporządzenia zostały osiągnięte. W szczególności konieczne jest, aby składający deklarację, właściciel lub odbiorca przekazywali swoje dane osobowe zgodnie z danymi zawartymi w ich dokumentach tożsamości, w celu ograniczenia do minimum ryzyka błędów w zakresie ich tożsamości oraz opóźnień wynikających z potrzeby ewentualnej kolejnej weryfikacji.
- (20) W odniesieniu do obowiązku zgłaszania środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną oraz obowiązku ujawniania środków pieniężnych w transporcie właściwym organom należy przyznać uprawnienia do przeprowadzenia wszelkich niezbędnych kontroli osób, ich bagażu, środków transportu wykorzystywanych do przekraczania granic zewnętrznych oraz wszelkich przesyłek lub pojemników przewożonych przez te granice, które mogą zawierać środki pieniężne, lub środków transportu, którymi są one przewożone. W przypadku niespełnienia tych obowiązków właściwe organy powinny sporządzić deklarację z urzędu do celów późniejszego przekazania odnośnych informacji innym organom.
- (21) Aby zapewnić jednolite stosowanie kontroli przez właściwe organy, kontrole te powinny opierać się przede wszystkim na analizie ryzyka, w celu ustalenia i oceny ryzyka oraz opracowania niezbędnych środków zaradczych.

- (22) Ustanowienie wspólnych ram zarządzania ryzykiem nie powinno uniemożliwiać właściwym organom przeprowadzania kontroli wyrwykowych lub z własnej inicjatywy, w każdym przypadku gdy uznają to za konieczne.
- (23) W przypadku gdy wykryją one kwoty środków pieniężnych poniżej wartości progowej, co do których istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne mogłyby być związane z działalnością przestępczą objętą niniejszym rozporządzeniem, właściwe organy – w przypadku środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną – powinny mieć możliwość rejestrowania informacji na temat osoby przewożącej środki pieniężne, ich właściciela oraz, w stosownych przypadkach, zamierzonego odbiorcy środków pieniężnych, w tym imienia i nazwiska, danych kontaktowych, szczegółowych informacji dotyczących charakteru i kwoty lub wartości środków pieniężnych, ich pochodzenia gospodarczego i zamierzonego przeznaczenia.
- (24) W przypadku środków pieniężnych w transporcie właściwe organy powinny mieć możliwość rejestrowania informacji dotyczących składającego deklarację, właściciela, nadawcy oraz odbiorcy lub zamierzonego odbiorcy środków pieniężnych, w tym imienia i nazwiska, danych kontaktowych, szczegółowych informacji dotyczących charakteru i kwoty lub wartości środków pieniężnych, ich pochodzenia gospodarczego i zamierzonego przeznaczenia.
- (25) Informacje te powinny być przekazywane jednostce analityki finansowej danego państwa członkowskiego, które powinno zapewnić, aby dana jednostka analityki finansowej z własnej inicjatywy lub na wniosek przekazała wszelkie odpowiednie informacje jednostkom analityki finansowej pozostałych państw członkowskich. Jednostki te zostały wyznaczone jako kluczowe ośrodki walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, które otrzymują i przetwarzają informacje pochodzące z różnych źródeł, takich jak instytucje finansowe, oraz analizują te informacje w celu stwierdzenia, czy istnieją podstawy dalszych badań, które mogą nie być widoczne dla właściwych organów gromadzących deklaracje i prowadzących kontrole zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. W celu zagwarantowania skutecznego przepływu informacji wszystkie jednostki analityki finansowej powinny być podłączone do systemu informacji celnej (zwanego dalej „CIS”) ustanowionego na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 515/97 ⁽¹⁾, a dane opracowywane lub przekazywane przez właściwe organy i jednostki analityki finansowej powinny być kompatybilne i porównywalne.
- (26) Uznając znaczenie skutecznej wymiany informacji między właściwymi organami, w tym jednostkami analityki finansowej w obrębie ram prawnych obejmujących te podmioty, dla pomyślnej realizacji działań podejmowanych w następstwie niniejszego rozporządzenia, a także potrzebę wzmocnienia współpracy między jednostkami analityki finansowej w Unii, Komisja powinna do dnia 1 czerwca 2019 r. ocenić możliwość ustanowienia wspólnego mechanizmu na rzecz zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.
- (27) Wykrycie kwot środków pieniężnych poniżej progu, w sytuacjach w których istnieją przesłanki wskazujące na działalność przestępczą, ma ogromne znaczenie w tym kontekście. W związku z tym – jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na działalność przestępczą – należy umożliwić dzielenie się informacjami dotyczącymi kwot poniżej progu z właściwymi organami w innych państwach członkowskich.
- (28) Biorąc pod uwagę, że przepływy środków pieniężnych będących przedmiotem kontroli zgodnie z niniejszym rozporządzeniem są dokonywane przez granice zewnętrzne, oraz ze względu na utrudnione działanie, gdy środki pieniężne opuściły już punkt wejścia lub wyjścia, i związane z nimi ryzyko, nawet jeżeli tylko niewielkie ilości są wykorzystywane nielegalnie, właściwe organy powinny mieć możliwość tymczasowego zatrzymania środków pieniężnych w określonych okolicznościach, zgodnie z mechanizmami kontroli: po pierwsze, w przypadku gdy obowiązek złożenia deklaracji środków pieniężnych lub ujawnienia środków pieniężnych nie został spełniony, a po drugie, w przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące na działalność przestępczą, niezależnie od wysokości kwoty środków pieniężnych oraz od tego, czy są to środki pieniężne przewożone przez osobę fizyczną czy też środki pieniężne w transporcie. Ze względu na charakter takiego tymczasowego zatrzymania oraz wpływ, jaki mogłoby ono mieć na swobodę przemieszczania się i prawo własności, okres zatrzymania powinien być ograniczony do niezbędnego minimum, niezbędnego do ustalenia przez inne właściwe organy, czy istnieją podstawy dalszej interwencji, takiej jak dochodzenia lub zajęcie środków pieniężnych w oparciu o inne instrumenty prawne. Decyzji o tymczasowym zatrzymaniu środków pieniężnych na mocy niniejszego rozporządzenia powinno towarzyszyć uzasadnienie, w decyzji tej należy też odpowiednio opisać szczególne okoliczności, które doprowadziły do podjęcia działania. Powinno być możliwe przedłużenie okresu tymczasowego zatrzymania środków pieniężnych w określonych i należycie uzasadnionych przypadkach, na przykład gdy właściwe organy napotykają trudności w uzyskaniu informacji na temat możliwej działalności przestępczej, między innymi gdy konieczna jest komunikacja z państwem trzecim, gdy należy przetłumaczyć dokumenty lub gdy trudno jest zidentyfikować nadawcę lub odbiorcę środków pieniężnych w transporcie bądź skontaktować się z takim nadawcą lub odbiorcą. Jeśli po upływie okresu zatrzymania nie podjęto decyzji w sprawie dalszej interwencji lub jeżeli właściwy organ uzna, że nie ma podstaw do dalszego zatrzymywania środków pieniężnych, środki te należy niezwłocznie zwolnić, w zależności od sytuacji, na rzecz osoby, której tymczasowo zatrzymano środki pieniężne, osoby przewożącej środki pieniężne lub właściciela.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 515/97 z dnia 13 marca 1997 r. w sprawie wzajemnej pomocy między organami administracyjnymi państw członkowskich i współpracy między państwami członkowskimi a Komisją w celu zapewnienia prawidłowego stosowania przepisów prawa celnego i rolnego (Dz.U. L 82 z 22.3.1997, s. 1).

- (29) W celu zwiększenia wiedzy na temat niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie powinny, we współpracy z Komisją, opracować odpowiednie materiały dotyczące obowiązku składania deklaracji środków pieniężnych lub ujawnienia środków pieniężnych.
- (30) Istotne jest, aby właściwe organy, które gromadzą informacje na mocy niniejszego rozporządzenia, przekazywały je terminowo krajowej jednostce analityki finansowej, aby umożliwić jej dalszą analizę i porównanie tych informacji z innymi danymi, jak określono w dyrektywie (UE) 2015/849.
- (31) Do celów niniejszego rozporządzenia, w przypadku gdy właściwe organy zarejestrują brak złożenia deklaracji środków pieniężnych lub ujawnienia środków pieniężnych lub w przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące na działalność przestępczą, powinny one niezwłocznie podzielić się tymi informacjami z właściwymi organami innych państw członkowskich za pośrednictwem odpowiednich kanałów. Taka wymiana danych byłaby proporcjonalna, zważywszy, że osoby nieprzestrzegające obowiązku złożenia deklaracji środków pieniężnych lub ujawnienia środków pieniężnych, które to osoby zostały zatrzymane w jednym państwie członkowskim, prawdopodobnie wybrałyby inne państwo członkowskie wjazdu lub wyjazdu, jeżeli właściwe organy nie wiedziałyby o wcześniejszym naruszeniu. Wymiana takich informacji powinna być obowiązkowa, aby zapewnić jednolite stosowanie niniejszego rozporządzenia we wszystkich państwach członkowskich. W przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne związane są z działalnością przestępczą, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na interesy finansowe Unii, informacje te należy przekazywać także Komisji, Prokuraturze Europejskiej ustanowionej rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939 ⁽¹⁾ – przez państwa członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy na mocy tego rozporządzenia – oraz Europolowi, ustanowionemu rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 ⁽²⁾. Aby osiągnąć cele niniejszego rozporządzenia w zakresie zapobiegania obchodzeniu obowiązku składania deklaracji środków pieniężnych lub ujawnienia środków pieniężnych, a także odstraszenia od obchodzenia tego obowiązku, należy również wprowadzić obowiązkową wymianę zanonimizowanych danych dotyczących ryzyka i wyników analiz ryzyka między państwami członkowskimi i z Komisją, zgodnie z normami określonymi w aktach wykonawczych przyjętych na mocy niniejszego rozporządzenia.
- (32) Powinna być możliwa wymiana informacji między właściwym organem państwa członkowskiego lub Komisją a organami państwa trzeciego, pod warunkiem istnienia odpowiednich zabezpieczeń. Wymiana taka powinna być możliwa, w przypadku gdy przestrzegane są odpowiednie krajowe i unijne przepisy dotyczące praw podstawowych i przekazywania danych osobowych, po uzyskaniu zezwolenia organów, które pierwotnie uzyskały te informacje. Komisja powinna być informowana o wszelkiej zaistniałej wymianie informacji z państwami trzecimi zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz powinna składać sprawozdania na ten temat Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (33) Z uwagi na charakter gromadzonych informacji oraz uzasadnione oczekiwania osób przewożących środki pieniężne i osób składających deklaracje, że ich dane osobowe i informacje na temat wartości środków pieniężnych wwożonych przez nie do Unii lub wywożonych z Unii będą traktowane jako poufne, właściwe organy powinny zapewnić odpowiednie gwarancje w celu zapewnienia poszanowania tajemnicy zawodowej przez członków swego personelu, którzy potrzebują dostępu do tych informacji, oraz odpowiednio chronić takie informacje przed nieuprawnionym dostępem, wykorzystaniem lub przekazaniem. Jeśli niniejsze rozporządzenie lub prawo krajowe nie stanowi inaczej, w szczególności w kontekście postępowań sądowych, takie informacje nie powinny być ujawniane bez zgody organu, który je uzyskał.

Przetwarzanie danych osobowych w ramach niniejszego rozporządzenia może również obejmować dane osobowe i powinno być dokonywane zgodnie z prawem Unii. Państwa członkowskie i Komisja powinny przetwarzać dane osobiste wyłącznie w sposób zgodny z celami niniejszego rozporządzenia. Wszelkie gromadzenie, ujawnianie, przekazywanie, komunikowanie oraz inne przetwarzanie danych osobowych w ramach niniejszego rozporządzenia powinno podlegać wymogom rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001 ⁽³⁾ i (UE) 2016/679 ⁽⁴⁾. Przetwarzanie danych osobowych do celów niniejszego rozporządzenia powinno odbywać się również zgodnie z prawami podstawowymi do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego uznanymi w art. 8 Konwencji Rady Europy o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a także zgodnie z prawem do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz prawem do ochrony danych osobowych, uznanymi odpowiednio w art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”).

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), zastępujące i uchylające decyzje Rady 2009/371/WSiSW, 2009/934/WSiSW, 2009/935/WSiSW, 2009/936/WSiSW i 2009/968/WSiSW (Dz.U. L 135 z 24.5.2016, s. 53).

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

- (34) Do celów analizy prowadzonej przez jednostki analityki finansowej oraz aby umożliwić organom innych państw członkowskich kontrolowanie i egzekwowanie obowiązku składania deklaracji środków pieniężnych, zwłaszcza w przypadku osób, które wcześniej naruszyły ten obowiązek, konieczne jest, aby dane zawarte w deklaracjach składanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem przechowywano przez wystarczająco długi okres. Aby jednostki analityki finansowej mogły skutecznie przeprowadzać swoje analizy, a właściwe organy mogły kontrolować i skutecznie egzekwować obowiązek składania deklaracji środków pieniężnych lub ujawniania środków pieniężnych, okres zatrzymywania danych zawartych w deklaracjach składanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem nie powinien przekraczać pięciu lat, z możliwością dalszego przedłużenia, po dokonaniu gruntownej oceny konieczności i proporcjonalności takiego dalszego zatrzymania, które nie powinno przekraczać dodatkowych trzech lat.
- (35) Aby zachęcać do przestrzegania przepisów i zniechęcać do ich obchodzenia, państwa członkowskie powinny wprowadzić sankcje za niewypełnianie obowiązku złożenia deklaracji środków pieniężnych lub za brak ujawnienia środków pieniężnych. Sankcje te powinny mieć zastosowanie jedynie w przypadku braku deklaracji środków pieniężnych lub ujawnienia środków pieniężnych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i nie powinny brać pod uwagę ewentualnej działalności przestępczej powiązanej ze środkami pieniężnymi, która może być przedmiotem dalszych dochodzeń i środków niewchodzących w zakres niniejszego rozporządzenia. Sankcje te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające oraz nie powinny wykraczać poza to, co jest niezbędne do zapewnienia przestrzegania przepisów. Sankcje wprowadzane przez państwa członkowskie powinny mieć równoważny skutek odstraszający w całej Unii w przypadku naruszeń niniejszego rozporządzenia.
- (36) W większości państw członkowskich stosuje się już, na zasadzie dobrowolności, zharmonizowany formularz deklaracji, EU Cash Declaration Form (EU-CDF), jednakże w celu zapewnienia jednolitego stosowania kontroli i skutecznego przetwarzania, przekazywania i analizy deklaracji przez właściwe organy należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w celu przyjęcia wzorów formularza deklaracji środków pieniężnych i formularza ujawniania środków pieniężnych, w celu określenia kryteriów wspólnych ram zarządzania ryzykiem, w celu ustanowienia przepisów technicznych wymiany informacji oraz wzoru formularza, który będzie stosowany do celów przekazywania informacji, a także w celu ustanowienia przepisów oraz formularza, który będzie stosowany do przekazywania informacji statystycznych Komisji. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (37) W celu poprawy obecnej sytuacji charakteryzującej się ograniczonym dostępem do informacji statystycznych oraz istnieniem jedynie pewnej liczby wskazówek dotyczących zakresu, w jakim przestępcy przemycają środki pieniężne przez zewnętrzne granice Unii, należy podjąć skuteczniejszą współpracę w drodze wymiany informacji między właściwymi organami oraz z Komisją. W celu zagwarantowania, aby ta wymiana informacji była skuteczna i efektywna, Komisja powinna dokonać przeglądu, czy ustanowiony system spełnia cel lub czy istnieją przeszkody uniemożliwiające terminową i bezpośrednią wymianę informacji. Ponadto Komisja powinna publikować informacje statystyczne na swojej stronie internetowej.
- (38) Aby móc szybko uwzględnić przyszłe zmiany norm międzynarodowych, takich jak normy ustanowione przez FATF, lub zaradzić obchodzeniu niniejszego rozporządzenia przez korzystanie z towarów wykorzystywanych jako wysoce płynne środki przechowywania wartości lub korzystanie z kart przedpłaconych, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do zmian załącznika I do niniejszego rozporządzenia. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁽²⁾. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (39) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na ponadnarodową skalę prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz szczególnie charakter rynku wewnętrznego i jego podstawowych swobód, które można w pełni wdrożyć wyłącznie przez zapewnienie braku nadmiernych różnic między przepisami krajowymi określającymi sposób traktowania środków pieniężnych przekraczających granice zewnętrzne Unii, możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

(2) Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- (40) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i zasad uznanych w art. 6 TUE oraz odzwierciedlonych w Karcie, w szczególności w jej tytule II.
- (41) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie przewiduje system kontroli środków pieniężnych wwożonych do Unii lub wywożonych z Unii, w celu uzupełnienia ram prawnych dla zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu określonych w dyrektywie (UE) 2015/849.

Artykuł 2

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
- a) „środki pieniężne” oznaczają:
- (i) gotówkę;
 - (ii) zbywalne papiery na okaziciela;
 - (iii) towary używane jako wysoce płynne środki przechowywania wartości;
 - (iv) karty przedpłacone;
- b) „wwożone do Unii lub wywożone z Unii” lub „wjeżdżające do Unii lub wyjeżdżające z Unii” oznacza przemieszczające się z terytorium znajdującego się poza terytorium objętym art. 355 TFUE na terytorium objęte tym artykułem lub opuszczające terytorium objęte tym artykułem;
- c) „gotówka” oznacza banknoty i monety, które znajdują się w obiegu jako środek wymiany lub znajdowały się w obiegu jako środek wymiany i można je wciąż wymienić w instytucjach finansowych lub bankach centralnych na banknoty i monety znajdujące się obecnie w obiegu jako środek wymiany;
- d) „zbywalne papiery na okaziciela” oznaczają instrumenty inne niż gotówka, które uprawniają ich posiadaczy do żądania pewnej kwoty pieniężnej po okazaniu tych instrumentów, bez konieczności potwierdzenia tożsamości lub prawa do tej kwoty. Te instrumenty to:
- (i) czeki podróżne; oraz
 - (ii) czeki, weksle lub przekazy pieniężne na okaziciela albo podpisane, lecz bez podawania nazwiska odbiorcy płatności, indosowane bez ograniczeń, wystawione na fikcyjnego odbiorcę płatności lub występujące w innej formie, która powoduje przejście tytułu do nich przy ich przekazaniu;
- e) „towar używany jako wysoce płynny środek przechowywania wartości” oznacza towar, wymieniony w załączniku I pkt 1, który charakteryzuje wysoki stosunek wartości do objętości i który można bez trudu wymienić na gotówkę na łatwo dostępnych rynkach obrotu, ponosząc tylko niewielkie koszty transakcyjne;
- f) „karta przedpłacona” oznacza kartę niespersonalizowaną, wymienioną w załączniku I pkt 2, przechowującą wartość pieniężną lub środki bądź oferującą dostęp do wartości pieniężnych lub środków, która może być wykorzystana do celów transakcji płatniczych, nabycia towarów czy usług lub do wypłaty gotówki, w przypadku gdy taka karta nie jest powiązana z rachunkiem bankowym;
- g) „właściwe organy” oznaczają organy celne państw członkowskich oraz wszelkie inne organy uprawnione przez państwa członkowskie do stosowania niniejszego rozporządzenia;
- h) „osoba przewożąca środki pieniężne” oznacza każdą osobę wjeżdżającą do Unii lub wyjeżdżającą z Unii i przewożącą środki pieniężne przy sobie, w swoim bagażu lub środku transportu;
- i) „środki pieniężne w transporcie” oznaczają środki pieniężne stanowiące część przesyłki, w sytuacji gdy nie towarzyszy im osoba przewożąca środki;
- j) „działalność przestępcza” oznacza każde działanie wymienione w art. 3 pkt 4 dyrektywy (UE) 2015/849;
- k) „jednostka analityki finansowej” oznacza jednostkę ustanowioną w państwie członkowskim w celu wdrożenia art. 32 dyrektywy (UE) 2015/849.

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 15 niniejszego rozporządzenia w celu zmiany załącznika I do niniejszego rozporządzenia, aby uwzględnić nowe tendencje w praniu pieniędzy w rozumieniu definicji zawartych w art. 1 pkt 3 i 4 dyrektywy (UE) 2015/849 lub finansowaniu terroryzmu w rozumieniu definicji zawartej w art. 1 pkt 5 tej dyrektywy lub aby uwzględnić najlepsze praktyki w dziedzinie zapobiegania praniu pieniędzy lub finansowania terroryzmu, lub aby zapobiec wykorzystywaniu przez przestępców towarów używanych jako wysoce płynne środki przechowywania wartości i kart przedpłaconych do obejścia obowiązków określonych w art. 3 i 4 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 3

Obowiązek złożenia deklaracji środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną

1. Osoba przewożąca środki pieniężne w wysokości co najmniej 10 000 EUR musi złożyć deklarację tych środków pieniężnych właściwym organom państwa członkowskiego, przez które wjeżdża do Unii lub wyjeżdża z Unii, oraz udostępnić je tym organom do kontroli. Obowiązek złożenia deklaracji środków pieniężnych nie jest uznawany za spełniony, jeżeli przekazane informacje są nieprawdziwe lub niekompletne lub jeżeli środki pieniężne nie zostały udostępnione do kontroli.

2. Deklaracja, o której mowa w ust. 1, zawiera szczegółowe informacje dotyczące:

- a) osoby przewożącej środki pieniężne, w tym imię i nazwisko, dane kontaktowe, łącznie z adresem, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo oraz numer dokumentu tożsamości;
- b) właściciela środków pieniężnych, w tym, w przypadku właściciela będącego osobą fizyczną, imię i nazwisko, dane kontaktowe, łącznie z adresem, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo i numer dokumentu tożsamości, a w przypadku właściciela będącego osobą prawną – nazwę, dane kontaktowe, łącznie z adresem, numer rejestracji oraz, jeżeli jest dostępny, numer identyfikacyjny VAT;
- c) zamierzonego odbiorcy środków pieniężnych – o ile jest dostępny, w tym, w przypadku zamierzonego odbiorcy będącego osobą fizyczną, imię i nazwisko, dane kontaktowe, łącznie z adresem, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo i numer dokumentu tożsamości, a w przypadku zamierzonego odbiorcy będącego osobą prawną – nazwę, dane kontaktowe, łącznie z adresem, numer rejestracji oraz, jeżeli jest dostępny, numer identyfikacyjny VAT;
- d) rodzaju oraz kwoty lub wartości środków pieniężnych;
- e) pochodzenia gospodarczego środków pieniężnych;
- f) zamierzonego przeznaczenia środków pieniężnych;
- g) trasy przewozu; oraz
- h) środków transportu.

3. Szczegółowe informacje wymienione w ust. 2 niniejszego artykułu przekazuje się na piśmie lub drogą elektroniczną przy użyciu formularza deklaracji środków pieniężnych, o którym mowa w art. 16 ust. 1 lit. a). Składający deklarację otrzymuje, na żądanie, potwierdzoną kopię deklaracji.

Artykuł 4

Obowiązek ujawniania środków pieniężnych w transporcie

1. W przypadku gdy środki pieniężne w transporcie w wysokości co najmniej 10 000 EUR są wwożone do Unii lub wywożone z Unii, właściwe organy państw członkowskich, przez które następuje wwóz do Unii lub wywóz z Unii danych środków pieniężnych, mogą wymagać od nadawcy lub odbiorcy danych środków pieniężnych lub ich przedstawiciela, w zależności od przypadku, aby złożył deklarację ujawnienia środków pieniężnych w terminie 30 dni. Właściwe organy mogą zatrzymać środki pieniężne, do czasu gdy nadawca lub odbiorca lub jego przedstawiciel nie złoży deklaracji ujawnienia środków pieniężnych. Obowiązek ujawnienia środków pieniężnych w transporcie nie jest uznawany za spełniony, w przypadku gdy deklaracja nie została złożona przed upływem terminu, przekazane informacje są nieprawdziwe lub niekompletne lub środki pieniężne nie zostały udostępnione do kontroli.

2. Deklaracja ujawnienia środków pieniężnych zawiera szczegółowe informacje dotyczące:

- a) składającego deklarację, w tym imię i nazwisko, dane kontaktowe, łącznie z adresem, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo oraz numer dokumentu tożsamości;
- b) właściciela środków pieniężnych, w tym, w przypadku właściciela będącego osobą fizyczną, imię i nazwisko, dane kontaktowe, łącznie z adresem, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo i numer dokumentu tożsamości, a w przypadku właściciela będącego osobą prawną – nazwę, dane kontaktowe, łącznie z adresem, numer rejestracji oraz, jeżeli jest dostępny, numer identyfikacyjny VAT;

- c) nadawcy środków pieniężnych, w tym, w przypadku nadawcy będącego osobą fizyczną, imię i nazwisko, dane kontaktowe, łącznie z adresem, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo i numer dokumentu tożsamości, a w przypadku nadawcy będącego osobą prawną – nazwę, dane kontaktowe, łącznie z adresem, numer rejestracji oraz, jeżeli jest dostępny, numer identyfikacyjny VAT;
 - d) odbiorcy lub zamierzonego odbiorcy środków pieniężnych, w tym, w przypadku odbiorcy lub zamierzonego odbiorcy będącego osobą fizyczną, imię i nazwisko, dane kontaktowe, łącznie z adresem, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo i numer dokumentu tożsamości, a w przypadku odbiorcy lub zamierzonego odbiorcy będącego osobą prawną – nazwę, dane kontaktowe, łącznie z adresem, numer rejestracji oraz, jeżeli jest dostępny, numer identyfikacyjny VAT;
 - e) rodzaju oraz kwoty lub wartości środków pieniężnych;
 - f) pochodzenia gospodarczego środków pieniężnych; oraz
 - g) zamierzonego przeznaczenia środków pieniężnych.
3. Szczegółowe informacje wymienione w ust. 2 niniejszego artykułu przekazuje się na piśmie lub drogą elektroniczną przy użyciu formularza ujawnienia środków pieniężnych, o którym mowa w art. 16 ust. 1 lit. a). Składający deklarację otrzymuje, na żądanie, potwierdzoną kopię deklaracji ujawnienia środków pieniężnych.

Artykuł 5

Uprawnienia właściwych organów

1. W celu zweryfikowania spełnienia obowiązku deklaracji środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną, określonego w art. 3, właściwe organy są uprawnione do kontrolowania osób fizycznych, ich bagażu oraz ich środków transportu, zgodnie z warunkami określonymi w prawie krajowym.
2. Do celów wdrożenia obowiązku ujawnienia środków pieniężnych w transporcie, określonego w art. 4, właściwe organy są uprawnione do kontrolowania wszelkich przesyłek, pojemników lub środków transportu, które mogą zawierać środki pieniężne w transporcie, zgodnie z warunkami określonymi w prawie krajowym.
3. W przypadku braku spełnienia obowiązku złożenia deklaracji środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną, określonego w art. 3, lub obowiązku ujawnienia środków pieniężnych w transporcie, określonego w art. 4, właściwe organy sporządzają na piśmie lub w formie elektronicznej deklarację z urzędu, która zawiera – w możliwym zakresie – szczegółowe informacje wymienione, odpowiednio, w art. 3 ust. 2 lub art. 4 ust. 2.
4. Kontrole opierają się głównie na analizie ryzyka, mają na celu identyfikację i ocenę ryzyka oraz opracowanie niezbędnych środków zapobiegawczych, przeprowadza się je w obrębie ram wspólnego zarządzania ryzykiem, zgodnie z kryteriami, o których mowa w art. 16 ust. 1 lit. b), oraz z uwzględnieniem ocen ryzyka dokonanych przez Komisję i jednostki analityki finansowej zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/849.
5. Do celów art. 6 właściwe organy wykonują również uprawnienia powierzone im na mocy niniejszego artykułu.

Artykuł 6

Kwoty niższe od progowych, w przypadku których podejrzewa się ich związek z działalnością przestępczą

1. W przypadku gdy właściwe organy wykryją osobę przewożącą środki pieniężne w wysokości niższej od progu, o którym mowa w art. 3, oraz gdy istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne związane są z działalnością przestępczą, właściwe organy rejestrują tę informację oraz szczegółowe informacje wymienione w art. 3 ust. 2.
2. W przypadku gdy właściwe organy stwierdzą, że środki pieniężne w transporcie w wysokości niższej od progu, o którym mowa w art. 4, są wwożone do Unii lub wywożone z Unii, oraz gdy istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne związane są z działalnością przestępczą, właściwe organy rejestrują tę informację oraz szczegółowe informacje wymienione w art. 4 ust. 2.

Artykuł 7

Tymczasowe zatrzymanie środków pieniężnych przez właściwe organy

1. Właściwe organy mogą tymczasowo zatrzymać środki pieniężne w drodze decyzji administracyjnej zgodnie z warunkami określonymi w prawie krajowym, jeżeli:
 - a) nie spełniono obowiązku złożenia deklaracji środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną, określonego w art. 3, lub obowiązku ujawnienia środków pieniężnych w transporcie, określonego w art. 4; lub
 - b) istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne, niezależnie od kwoty, związane są z działalnością przestępczą.

2. Od decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 1, przysługują środki zaskarżenia zgodnie z procedurami przewidzianymi w prawie krajowym. Właściwy organ powiadamia o uzasadnieniu decyzji administracyjnej:

- a) osobę zobowiązaną do złożenia deklaracji środków pieniężnych, zgodnie z art. 3, lub deklaracji ujawnienia środków pieniężnych, zgodnie z art. 4; lub
- b) osobę zobowiązaną do przekazania informacji, zgodnie z art. 6 ust. 1 lub 2.

3. Okres tymczasowego zatrzymania musi być ściśle ograniczony na mocy prawa krajowego do czasu, jaki jest potrzebny właściwym organom, aby stwierdzić, czy okoliczności sprawy uzasadniają dalsze zatrzymanie. Okres tymczasowego zatrzymania nie może przekraczać 30 dni. Po przeprowadzeniu przez właściwe organy gruntownej oceny konieczności i proporcjonalności dalszego tymczasowego zatrzymania mogą one podjąć decyzję o przedłużeniu okresu tymczasowego zatrzymania do maksymalnie 90 dni.

W przypadku gdy właściwy organ nie dokona w tym okresie ustalenia w sprawie dalszego zatrzymania środków pieniężnych lub jeżeli stwierdzi, że okoliczności danej sprawy nie uzasadniają ich dalszego zatrzymywania, środki pieniężne są natychmiast zwalniane na rzecz:

- a) osoby, której tymczasowo zatrzymano środki pieniężne w sytuacjach, o których mowa w art. 3 lub 4; lub
- b) osoby, której tymczasowo zatrzymano środki pieniężne w sytuacjach, o których mowa w art. 6 ust. 1 lub 2.

Artykuł 8

Kampanie informacyjne

Państwa członkowskie zapewniają, aby osoby wjeżdżające do Unii lub z niej wyjeżdżające lub osoby przesyłające środki pieniężne w transporcie z Unii lub otrzymujące środki pieniężne w transporcie w Unii zostały poinformowane o swoich prawach i obowiązkach wynikających z niniejszego rozporządzenia, oraz opracowują we współpracy z Komisją odpowiednie materiały skierowane do tych osób.

Państwa członkowskie zapewniają dostępność odpowiednich środków finansowych na potrzeby takich kampanii informacyjnych.

Artykuł 9

Przekazywanie informacji jednostce analityki finansowej

1. Właściwe organy rejestrują informacje uzyskane na mocy art. 3 lub 4, art. 5 ust. 3 lub art. 6 oraz przekazują je jednostce analityki finansowej państwa członkowskiego, w którym zostały uzyskane, zgodnie z przepisami technicznymi, o których mowa w art. 16 ust. 1 lit. c).

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby jednostka analityki finansowej danego państwa członkowskiego przeprowadzała wymianę takich informacji z odpowiednimi jednostkami analityki finansowej innych państw członkowskich, zgodnie z art. 53 ust. 1 dyrektywy (UE) 2015/849.

3. Właściwe organy przekazują informacje, o których mowa w ust. 1, możliwie najszybciej, a w każdym razie nie później niż 15 dni roboczych po dniu, w którym informacje te zostały uzyskane.

Artykuł 10

Wymiana informacji między właściwymi organami i z Komisją

1. Właściwy organ każdego państwa członkowskiego przekazuje właściwym organom wszystkich pozostałych państw członkowskich, drogą elektroniczną, następujące informacje:

- a) deklaracje z urzędu sporządzone na mocy art. 5 ust. 3;
- b) informacje uzyskane na mocy art. 6;
- c) deklaracje uzyskane na mocy art. 3 lub 4, w przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne związane są z działalnością przestępczą;
- d) zanonimizowane dane dotyczące ryzyka i wyników analizy ryzyka.

2. W przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne związane są z działalnością przestępczą, która mogłyby niekorzystnie wpłynąć na interesy finansowe Unii, informacje, o których mowa w ust. 1, przekazywane są także Komisji, Prokuraturze Europejskiej – przez państwa członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy na mocy rozporządzenia (UE) 2017/1939 oraz w przypadku gdy jest on właściwy do podjęcia działań zgodnie z art. 22 tego rozporządzenia – oraz Europolowi, w przypadku gdy jest on właściwy do podjęcia działań zgodnie z art. 3 rozporządzenia (UE) 2016/794.

3. Właściwy organ przekazuje informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, zgodnie z przepisami technicznymi, o których mowa w art. 16 ust. 1 lit. c), przy użyciu formularza, o którym mowa w art. 16 ust. 1 lit. d).
4. Informacje, o których mowa w ust. 1 lit. a), b) i c) i ust. 2, przekazuje się możliwie najszybciej i nie później niż 15 dni roboczych po dniu, w którym informacje te zostały uzyskane.
5. Informacje i wyniki, o których mowa w ust. 1 lit. d), przekazuje się co sześć miesięcy.

Artykuł 11

Wymiana informacji z państwami trzecimi

1. Do celów niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie lub Komisja mogą, w ramach wzajemnej pomocy administracyjnej, przekazywać państwu trzeciemu następujące informacje, o ile udzielił na to pisemnej zgody właściwy organ, który początkowo uzyskał te informacje, pod warunkiem że takie przekazywanie informacji jest zgodne z odnośnym prawem krajowym i prawem Unii dotyczącym przekazywania danych osobowych do krajów trzecich:
 - a) deklaracje z urzędu sporządzone na mocy art. 5 ust. 3;
 - b) informacje uzyskane na mocy art. 6;
 - c) deklaracje uzyskane na mocy art. 3 lub 4, w przypadku gdy istnieją przesłanki wskazujące, że środki pieniężne związane są z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu.
2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o każdym przekazaniu informacji na mocy ust. 1.

Artykuł 12

Tajemnica zawodowa, poufność i bezpieczeństwo danych

1. Właściwe organy zapewniają bezpieczeństwo danych uzyskanych zgodnie z art. 3 i 4, art. 5 ust. 3 i art. 6.
2. Wszystkie informacje uzyskane przez właściwe organy są objęte tajemnicą zawodową.

Artykuł 13

Ochrona danych osobowych i okresy zatrzymania

1. Właściwe organy działają jako administratorzy danych osobowych uzyskanych przez nie zgodnie z art. 3 i 4, art. 5 ust. 3 i art. 6.
2. Dane osobowe na podstawie niniejszego rozporządzenia mogą być przetwarzane wyłącznie do celów zapobiegania i zwalczania działalności przestępczej.
3. Dostęp do danych osobowych uzyskanych zgodnie z art. 3 i 4, art. 5 ust. 3 i art. 6 mogą mieć wyłącznie należycie uprawnieni pracownicy właściwych organów i dane te muszą być odpowiednio chronione przed nieuprawnionym dostępem lub przekazaniem. O ile art. 9, 10 i 11 nie stanowią inaczej, dane nie mogą być ujawniane ani przekazywane bez wyraźnej zgody właściwego organu, który je pierwotnie uzyskał. Zgoda ta nie jest jednak konieczna, w przypadku gdy właściwe organy są zobowiązane do ujawnienia lub przekazania tych danych na mocy prawa krajowego danego państwa członkowskiego, w szczególności w związku z postępowaniem sądowym.
4. Właściwe organy i jednostki analityki finansowej przechowują dane osobowe uzyskane zgodnie z art. 3 i 4, art. 5 ust. 3 i art. 6 przez okres pięciu lat od dnia, w którym dane zostały uzyskane. Po upływie tego okresu dane osobowe usuwa się.
5. Okres zatrzymania może zostać jednorazowo przedłużony o kolejny okres, który nie może przekraczać trzech kolejnych lat, jeżeli:
 - a) po przeprowadzeniu gruntownej oceny konieczności i proporcjonalności dalszego zatrzymania i stwierdzeniu, że jest to uzasadnione z punktu widzenia wypełniania zadań w zakresie zwalczania prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu – jednostka analityki finansowej stwierdzi, że wymagane jest dalsze zatrzymanie; lub
 - b) po przeprowadzeniu gruntownej oceny konieczności i proporcjonalności takiego dalszego zatrzymania i stwierdzeniu, że jest to uzasadnione z punktu widzenia wypełniania zadań w zakresie przeprowadzania skutecznych kontroli w związku z obowiązkiem ujawniania środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną lub obowiązkiem ujawniania środków pieniężnych w transporcie, właściwe organy stwierdzą, że wymagane jest dalsze zatrzymanie.

Artykuł 14

Sankcje

Każde państwo członkowskie wprowadza sankcje, które stosuje się w przypadku braku spełnienia obowiązku złożenia deklaracji środków pieniężnych przewożonych przez osobę fizyczną, określonego w art. 3, lub obowiązku ujawnienia środków pieniężnych w transporcie, określonego w art. 4. Sankcje te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Artykuł 15

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 2 ust. 2, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia 2 grudnia 2018 r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 2 ust. 2, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie, zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 2 ust. 2 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 16

Uprawnienia wykonawcze

1. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, następujące środki zapewniające jednolite stosowanie kontroli przez właściwe organy:
 - a) wzory formularza deklaracji środków pieniężnych, o którym mowa w art. 3 ust. 3, oraz formularza ujawnienia środków pieniężnych, o którym mowa w art. 4 ust. 3;
 - b) kryteria ram wspólnego zarządzania ryzykiem, o których mowa w art. 5 ust. 4, w szczególności kryteria ryzyka, standardy i priorytetowe obszary kontroli, na podstawie informacji wymienianych zgodnie z art. 10 ust. 1 lit. d), a także unijnych i międzynarodowych polityk i najlepszych praktyk;
 - c) przepisy techniczne dotyczące skutecznej wymiany informacji na mocy art. 9 ust. 1 i 3 oraz art. 10 niniejszego rozporządzenia za pośrednictwem CIS ustanowionego w art. 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 515/97;
 - d) wzór formularza służącego do przekazywania informacji, o którym mowa w art. 10 ust. 3; oraz
 - e) przepisy dotyczące przekazywania przez państwa członkowskie Komisji zanonimizowanych informacji statystycznych dotyczących deklaracji i naruszeń, na mocy art. 18, i formularz, jaki mają stosować państwa członkowskie w celu przekazywania tych informacji.
2. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2.

Artykuł 17

Procedura komitetowa

1. Komisję wspiera Komitet ds. Kontroli Środków Pieniężnych. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 18

Przekazywanie informacji dotyczących wdrażania niniejszego rozporządzenia

1. Do dnia 4 grudnia 2021 r. państwa członkowskie przekazują Komisji:
 - a) wykaz właściwych organów;
 - b) szczegółowe informacje dotyczące sankcji wprowadzonych na mocy art. 14;
 - c) zanonimizowane informacje statystyczne dotyczące deklaracji, kontroli i naruszeń, przy użyciu formularza, o którym mowa w art. 16 ust. 1 lit. e).
2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wszelkich zmianach informacji, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b), nie później niż miesiąc po dniu, w którym zmiany te staną się skuteczne.

Informacje, o których mowa w ust. 1 lit. c), przekazuje się Komisji co najmniej raz na sześć miesięcy.

3. Komisja udostępnia informacje, o których mowa w ust. 1 lit. a), oraz wszelkie późniejsze zmiany tych informacji zgodnie z ust. 2 wszystkim pozostałym państwom członkowskim.
4. Komisja publikuje co roku informacje, o których mowa w ust. 1 lit. a) i c), oraz późniejsze zmiany tych informacji zgodnie z ust. 2 na swojej stronie internetowej oraz w jasny sposób informuje użytkowników o kontrolach środków pieniężnych wwożonych do Unii lub z niej wywożonych.

Artykuł 19

Ocena

1. Do dnia 3 grudnia 2021 r., a następnie co pięć lat, Komisja, na podstawie regularnie otrzymywanych od państw członkowskich informacji, przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozporządzenia.

W sprawozdaniu, o którym mowa w akapicie pierwszym, ocenia się w szczególności, czy:

- a) zakresem niniejszego rozporządzenia powinny zostać objęte inne aktywa;
 - b) procedura ujawnienia środków pieniężnych w transporcie jest skuteczna;
 - c) próg dotyczący środków pieniężnych w transporcie powinien zostać poddany przeglądowi;
 - d) przepływ informacji zgodnie z art. 9 i 10, w szczególności korzystanie z CIS, jest skuteczny lub czy istnieją przeszkody utrudniające terminową i bezpośrednią wymianę kompatybilnych i porównywalnych informacji między właściwymi organami oraz z jednostkami analityki finansowej; oraz
 - e) sankcje wprowadzone przez państwa członkowskie są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające oraz zgodne z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, oraz czy mają one równoważny skutek odstraszający w całej Unii w przypadku naruszeń niniejszego rozporządzenia.
2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje, o ile są dostępne:
 - a) zestawienie informacji otrzymanych od państw członkowskich dotyczących środków pieniężnych związanych z działalnością przestępczą, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na interesy finansowe Unii; oraz
 - b) informacje na temat wymiany informacji z państwami trzecimi.

Artykuł 20

Uchylenie rozporządzenia (WE) nr 1889/2005

Rozporządzenie (WE) nr 1889/2005 traci moc.

Odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia i odczytuje się je zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku II.

*Artykuł 21***Wejście w życie i stosowanie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 3 czerwca 2021 r. Jednakże art. 16 stosuje się od dnia 2 grudnia 2018 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 23 października 2018 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

A. TAJANI

Przewodniczący

W imieniu Rady

K. EDTSTADLER

Przewodniczący

—

ZAŁĄCZNIK I

Towary wykorzystywane jako wysoce płynne środki przechowywania wartości oraz karty przedpłacone, które są uznawane za środki pieniężne zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) ppkt (iii) oraz (iv)

1. Towary wykorzystywane jako wysoce płynne środki przechowywania wartości:
 - a) monety o zawartości złota co najmniej 90 %; oraz
 - b) kruszec w postaci sztabek, samorodków lub grudek o zawartości złota co najmniej 99,5 %.
2. Karty przedpłacone: P.M.

ZAŁĄCZNIK II

TABELA KORELACJI

Rozporządzenie (WE) nr 1889/2005	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1
art. 2	art. 2
art. 3	art. 3
—	art. 4
art. 4 ust. 1	art. 5
art. 5 ust. 2	art. 6
art. 4 ust. 2	art. 7
—	art. 8
art. 5 ust. 1	art. 9
art. 6	art. 10
art. 7	art. 11
art. 8	art. 12
—	art. 13
art. 9	art. 14
—	art. 15
—	art. 16
—	art. 17
—	art. 18
art. 10	art. 19
—	art. 20
art. 11	art. 21
—	załącznik I
—	załącznik II